

Kontroll i samverkan – vad händer i lagstiftningen?

Svenska Luftvårdsföreningens
årsmöte och vårseminarium

Stockholm den 2 april 2009

Helena Sabelström
Naturvårdsverket

13,35	20,07	20,35	18,35	11,76	14,83	12,03	9,519
16,91	16,14	21,59	19,93	14,29	12,63	10,59	8,097
22,45	23,23	32,8					
8,852	19,11	10,8					
13,9	15,06	10,5	10,52	6,334	9,455	9,135	6,801
13,18	22,01	28,07	21,66	10,41		10,13	7,4
9,953							
12,89						8,239	8,401
19,13						9,786	8,45
18,33	23,74	30,48	28,31	26,59	17,77	12,94	7,763
19,84	18,54	18,41	20,61	25,55	23,21	10,67	5,94
10,59	13,62	28,1	24,92	25,27	13,14	12,87	8,049
23,6	26,64	32,5	28,69	23,38	23,04	22,52	20,59
13,24	13,71	19,94	17,32	13,37	12,1	11,44	11,19
14,28	15,24	32,01	27,59	12,38	11,72	12,53	10,27
18,22	15,5	21,12	16,81	10,35	11,23	6,676	5,743
21,02	23,02	44,71	34,14	10,34	18,6	13,27	10,18
19,89	21,74	46,68	25,27	15,37	24,57	10,74	9,705
15,45	16,8	38,3	23,85	7,335	10,98	7,134	5,312
11,42	28,4	31,74	22	7,092	18,58	7,752	6,058
14,44	22,04	22,56	17,07	10,86	12,18	7,608	6,048
22,87	66,42	56,40	40,52	10,01	40,56	14,5	6,226

$$PM_{10}(omg) = \frac{T(std) + 273,15}{T(omg) + 273,15} \cdot \frac{P(omg)}{P(std)} \cdot PM_{10}(std)$$

$$\frac{u^2(V_{sam,STP})}{V_{sam,STP}^2} = \frac{u^2(\varphi_{start,STP})}{\varphi_{start,STP}^2} + \frac{u^2(t)}{t^2} + \frac{\Delta^2 \varphi_{STP}}{3\varphi_{start,STP}^2}$$

SO2 As Ni Pb

CO PM10 NO2 BaP

 Cd Bensen

Samverka!

Samverkan enligt MKN-lagstiftningen

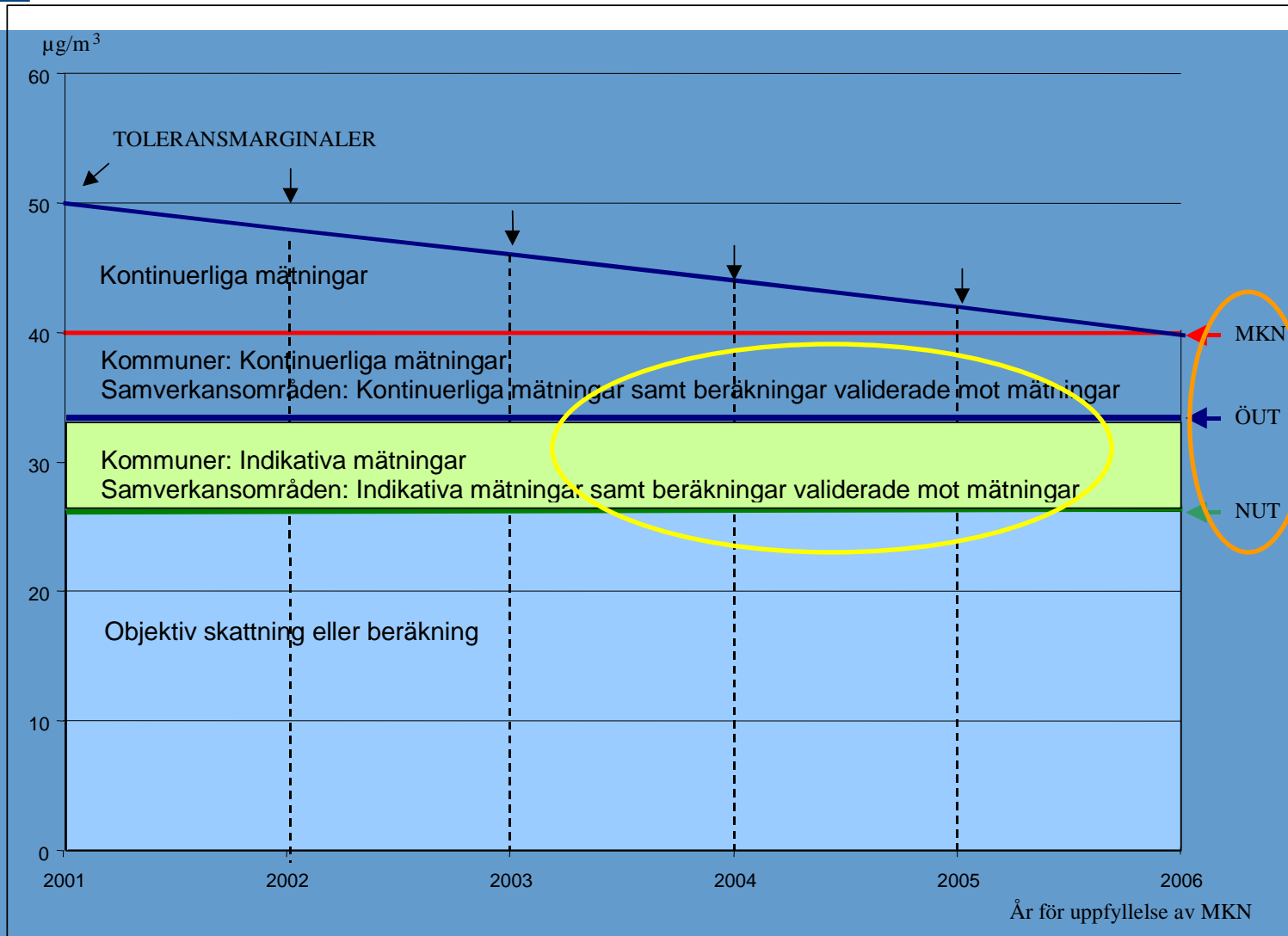
10 § Varje kommun ska kontrollera att miljö kvalitetsnormerna i 4-9 §§ uppfylls inom kommunen. **Kontrollen kan ske genom samverkan mellan flera kommuner.** I fråga om de miljö kvalitetsnormer som anges i 8 a-8 e §§ ska föroreningsnivån kontrolleras även under tiden före de tidpunkter som anges i de paragraferna. Kontrollen ska ske genom mätningar, beräkningar eller annan objektiv uppskattning. Förordning (2007:771).

3 §

Utvärderingsnivå	Kontrollförfarande som tillgripas
Halterna överskrider eller riskerar att överskrida miljö kvalitetsnormen	Kontinuerliga mätningar enligt 4 §
Halterna överskrider den övre utvärderingsströskeln (ÖUT)	Kommuner: • Kontinuerliga mätningar enligt 5 § • Samverkansområden: • Kontinuerliga mätningar enligt 5 § samt beräkningar validerade mot mätningar
Halterna överskrider den nedre utvärderingsströskeln (NUT)	Kommuner: • Indikativa mätningar enligt 6 § • Samverkansområden: • Indikativa mätningar enligt 6 § samt beräkningar validerade mot mätningar
Halterna underskrider den nedre utvärderingsströskeln (NUT)	Beräkning eller objektiv skattning

Praktiska motiv till samverkan

- Samlad kompetens
- Billigare kontroll för varje kommun genom krav på färre antal mätningar
- Större möjligheter att satsa på heltäckande beräkningar
- Luftfrågorna får mer fokus

Mätrabatt

Befolkningsmängd i kommun eller samverkansområde	Minsta antal provtagningsplatser för kontinuerliga mätningar
10 000-249 999	1
250 000-749 999	2
750 000-999 999	3
1 000 000-1 499 999	4
1 500 000-1 999 999	5
2 000 000-2 749 999	6
2 750 000-3 750 000	7

8 län

10 län

3 län

Dokumentation av samverkan

Årligen senast den 31 mars till Naturvårdsverket

- ❖ Samverkansform
- ❖ Deltagande kommuner
- ❖ Rutiner för kontrollen
- ❖ Provtagningsplatser
- ❖ Finansiering

Rapportering

- Årligen, senast den 31 mars
- Två rapporteringar:
 - I. Rapportering till Naturvårdsverket *via* Datavärden
 - ✓ Alla kvalitetskontrollerade mätdata ska rapporteras!
 - ✓ I samverkansområden bör rapporteringen göras av samordnaren i området
 - II. Rapporteringsbekräftelse till Naturvårdsverket
 - ✓ Skickas in av varje kommun
 - ✓ Oavsett om mätningar skett eller inte

Regeringsuppdrag om ny MKN-förordning

- Redovisat den 24 oktober 2008
- Ute på remiss till den 1 juni 2009 (svar till Miljödepartementet)

Samordnad kontroll av miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft
Redovisning av ett regeringsuppdrag
Rapport 5407 - september 2004

NATUR
VÅRDS
VERKET

Förslag till ny förordning om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft
Genomförande av dir 2008/50/EG samt MIKSA-förslaget

RAPPORT 5884 • OKTOBER 2008

Nytt luftdirektiv (2008/50/EG)

Sammanslagning av: - ramdirektivet för luft
- de tre första dotterdirektiven

Nytt!

- Partiklar (PM_{2,5})
 - » *Målvärde*
 - » *Gränsvärde*
 - » *Exponeringsminskningsmål*
 - » *Exponeringskoncentrationskrav*

- Beräkningar får större betydelse
 - » *Mätrabatt*
 - » *Underlag för ÅP*

MIKSA – Samordnad kontroll av miljö kvalitetsnormerna för luft

Regeringsuppdrag redovisat i oktober 2004

Mål

- ✓ Samordnad struktur för mätningar och rapportering
- ✓ Kostnadseffektiv kontroll av miljö kvalitetsnormerna
- ✓ Tryggad datarapportering

Hur?

- ✓ Länsstyrelsen ansvarar för regional samordning av luftkvalitetskontrollen
- ✓ Regionala luftövervakningsprogram
- ✓ Befintliga luftvårdsförbund bör tas tillvara
- ✓ Kommuners kontrollansvar sker via regionalt luftövervakningsprogram
- ✓ Mätdata kvalitetssäkras och rapporteras

Regionala luftövervakningsprogram

- Länsstyrelsen beslutar efter samråd med kommunerna
- Kontrollen genomförs i enlighet med programmet
- Samlad kompetens
- Regional överblick → kostnadseffektiva prioriteringar
- "Giltighetstid"
 - Minst två år
 - Årlig översyn
- Första programmet fastställt senast ett år efter förordningens ikraftträdande
- Högre ambitionsnivå möjlig

Samverkan i ny form

Länsstyrelsen

- Ansvarar för samordning av kontrollen, framtagande av luftprogram *efter samråd* med kommunerna
- Samordning av information? Årlig luftrapport?

Kommunerna

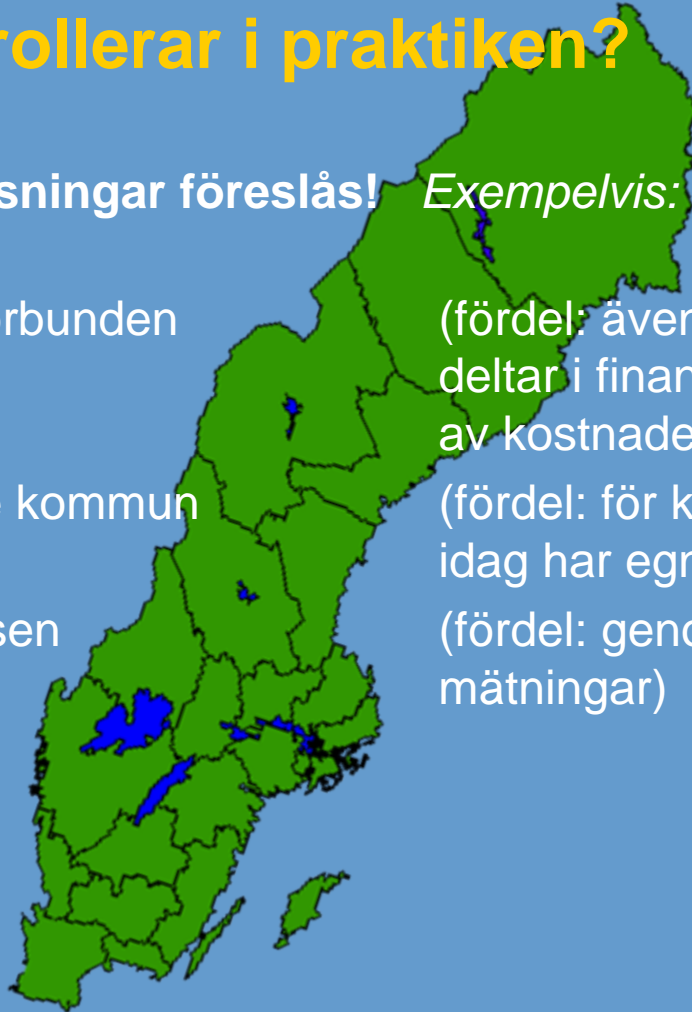
- Ansvarar för kontroll av MKN i 4, 6 samt 7a-9a §§ i enlighet med regionala luftprogrammet
- Ansvarar för information
- Ansvarar för ev. underrättelse till NV

Luftvårdsförbunden

- Kan ha en aktiv roll i framtagande och genomförande av luftprogrammet

Vem kontrollerar i praktiken?

- Regionala lösningar föreslås! *Exempelvis:*
 - Luftvårdsförbunden (fördel: även företag/industrier deltar i finansieringen, fördelningen av kostnader redan gjord)
 - Respektive kommun (fördel: för kommuner som redan idag har egna större mätprogram)
 - Länsstyrelsen (fördel: genomför redan idag vissa mätningar)

Finansiering

- Kontrollen – kommunerna
- Samordningen – länsstyrelserna

Vad händer nu?

- Miljödepartementets remiss – *Förslag till ny förordning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft* (NV rapport 5884) t.o.m. 1 juni 2009
- Naturvårdsverket reviderar föreskrifter och handbok
- Ny förordning, föreskrifter och handbok sommaren 2010